

**Material titled “The arrest of the delegates to the congress
who affiliated themselves to the Third International”
(May 1921)”**

The arrest of the delegates to the Congress who affiliated themselves to the Third International

The Socialist Congress, where the arrest of the delegates took place, was held on Sunday, 3 May 1921, at the Socialist Club, but the intention of organising the congress and its preparation were made public several months before. The congress was open to the public and the participation to the congress could not be considered a contravention because the congress was held not only with the authorities' knowledge but even with the approval of Mister Argentoianu, the Minister of Internal Affairs at that time, general Nicoleanu, head of Police, and of the commander of the Second Corp of the Army. Moreover, the organisation of the congress was facilitated by their direct involvement in creating the necessary conditions for holding the congress.

Even the hall of the Socialist Club which belonged to the army since October has not been rented to anyone else, not even to the unions. The hall was put at our disposal precisely for holding the congress.

Evidence in this respect can be found in the archive of the Ministry of Internal Affairs, namely a declaration signed by a delegation to the congress which gave assurance that the debates will take place in perfect order. The order was respected throughout the debates until the illegal arrest of the delegates took place.

The agenda was known

There is no evidence that the agenda of the congress mentioning the affiliation to the Communist International has been kept hidden. The agenda has been published daily in the newspaper "Socialismul" weeks before the congress, (and), in the last year, the party sections all over the country made public the affiliation and their request for a congress to decide the affiliation, raised in their regular meetings. Most of the delegates to the congress had a special mandate from their sections to vote for the affiliation. So, they voted for the affiliation in the name of the sections they represented.

There is also evidence in this respect in the archive of the Ministry of Internal Affairs, namely a declaration signed by the same delegation and on the same day of 6 May as the document mentioned above, which revealed the agenda, the issue of affiliation to the Communist International and all the other clarifications requested by the head of the Ministry of the Internal Affairs at that time.

Evidently, the authorisation for holding the congress and for freeing the hall has been given based on these declarations.

In addition, in the morning of 12 May when the congress was hold, Mister Argentoianu approved with diligence the prolongation of the debates. Despite all these and without any reason, military authorities entered the hall where the congress was ongoing and arrested the participants. The development of the events shows that they followed the strategic plan of attracting the enemy into a trap and surrounding it.

How the arrest has been done

At...., a squad of gendarmes closed the doors of the Socialist Club where the congress took place. Meanwhile, another squad raided the headquarters of the newspaper "Socialismul", all their doors being barricaded by troops.

Immediately after the troops had arrived, general Nicoleanu, the head of Police, V.Gustav, the head of Siguranta, prosecutor Racoviceanu, and the royal commissars lieutenant colonel Georgescu and major Cernat arrived as well.

Around 300 men and women have been arrested: deputies, journalists, secretaries and clerks of the working-class movement, workers, intellectuals, teachers, attorneys, students were accused of plotting against state security.

All those arrested were transported to Vacaresti prison in trucks and cars. After that, their homes were raided.

Here are the names of some of those arrested: Gh. Cristescu, deputy; Niculescu Mizil; Costa Stoef, deputy; Iuliu Neanu Negulescu; D.Grofu; Gr. Vasilescu; I.Micescu; Eugen Ionescu, attorney in Constanta city; Gh.Sava; Andrei Ionescu; D.Gheorghiu; Dobrica Radu; N.Russu; Stoiculescu D., deputy; Fotache Dorojan; Ev.Stanef, deputy; N. Cruceanu, attorney and teacher at the Military School in Craiova city; C. Manescu; Maria Nicolae; Al.Dobrogeanu Gherea, deputy; Gh. Pancotan; A.Berger; Macavei Mihai; Alfred Rusch; Elek Koblos; N.Rosenberg; Karoly Toth; Nandor Turfo; Serban Nantoc; Ulici Lazor; Al. Naschie; Geza Batori; C. Nitulescu; Iosif Keretz; V. Florescu; Eufrosina Cotor; Ion Popescu; Marin Popa; Iacob Sosek; N. Criconeanu; Antonis Vanci; Tiri Ion; Zisu Avram; Sain Iacob; I. Goldemberg; Aron Kahane; Radu D. Stevochin; D. Aricescu; Dr. Rozvani; Cohn Moscu; Pavel Cartana; Benedec Stefan; Dascalu Gyula; Mirescu Ion; and others. The arrest of the above deputies has to be added to the previous arrest of other four deputies, raising the number of deputies arrested to nine out of 19 deputies.

All those mentioned above are kept under arrest and tortured one by one, similar to the methods used by the medieval inquisition and run by brutal and cruel guards, specially selected in this purpose.

VA C.C. AL P.C.R.

ND Nr.

1

Păstr. Nr.

61

921

Material intitulat "Arestarea congresiștilor ce
s-au afiliat la Internaționala a III-a [mai 1921].

Arestarea congresiștilor ce s-au afiliat
la Internaționala III-a

neîmpiedicarea congresului socialist, începută duminică 3 mai 1921 în localul Socialismului care a dat prilejul acestei arestări, fusese anunțat cu luni de zile înainte. El a avut loc în mod public, participarea la acest congres nu poate constitui o contravenție cât de mică, întrucît el s-a ținut nu numai cu știrea, dar chiar cu autorizația express atât a d-lui Argetoianu, ministru de interne pe acea vreme, și a d-lui general Nicolescu, prefect de poliție, cît și a d-lui comandant al corp. II de armată. Mai mult încă: Congresul s-a putut ține numai mulțumită înlesnirii directe acordată de aceleași autorități.

În adevăr însăși sala clubului socialist în care a avut loc congresul, se găsea pe atunci ocupată de armată. Încă din octombrie sala aceasta nu se acordase nici sindicatelor. Astfel pentru întâia oară că ne fusese pusă la dispoziție anume pentru ținerea acestui congres.

În privința aceasta există și un act doveditor în arhiva ministerului de Interne, act semnat de o delegație a congresului care garanta deplina ordine în care vor urma dezbaterile. Această ordine a și fost păstrată cu strictete, tot timpul pînă la arestarea samavolnică a congresiștilor.

Ordinea de zi era cunoscută

Tot atât de puțin ca acest congres a fost ținută ascunsă ordinea de zi în care figura afilierea la Internaționala Comunistă. Această ordine de zi fusese publicată zilnic în ziarul "Socialismul" cu săptămîni înainte, de mai bine de un an de zile toate secțiile partidului socialist din țară, se pronunțaseră în mod public în adunările lor generale pentru afiliere și ceruseră convocarea congresului, care s-o proclame. Iar delegații, în covîrșitoarea lor majoritate, fuseseră trimiși la congres cu mandate imperative de a vota această afiliere, așa că de fapt ei au votat-o nu în numele lor, ci în numele secțiilor pe care le reprezentau.

Și în privința aceasta există în arhiva Ministerului de Interne o delegație în scris a aceleiași delegații, tot cu data de

8 mai a.c. prin care se preciza ordinea de zi, cu lămuririle cerute de Ministerul de Interne de atunci, în această declarație ca și în ordinea de zi a congresului se vorbea și de afilierea la Internaționala Comunistă.

De la sine e înțeles, că pe baza ambelor acestor declarațiuni s-a acordat autorizația pentru ținerea congresului și s-a lăsat sala în același scop.

Cînd se mai adăuga și surprinzătoarea afabilitate cu care d. Argetoianu a permis joi 12 mai dimineața, ziua descinderii, prelungirea dezbaterilor comuniștilor afiliați deja. Cu toate acestea, fără vreun alt motiv, autoritățile militare au intrat în sala congresului arestînd pe congresiști. Că arestările în masă operate sînt rezultatul unui dificil plan strategic care constă în atragerea în cursă și învîluirea completă a inamicului.

Cum s-au făcut arestările

La orele un pluton de jandarmi pedestri, a închis intrările localului clubului socialist unde se ținea congresul comunist. În același moment un alt detașament de jandarmi ocupă redacția ziarului "Socialismul", Toate intrările și ieșirile erau barate cu trupe.

Imediat după sosirea trupelor, sosesc d-nii general Nicolescu prefectul poliției V. Gustav, șeful Siguranței Capitalei, d.prim-procuror Racoviceanu, d.lt.colonel Georgescu și maior Cernat comisari regali.

S-a arestat aproape 300 bărbați și femei: deputați, ziariști, secretari și funcționari ai mișcării muncitorești, lucrători, intelectuali, profesori, ingineri, avocați, studenți, studente și muncitoare sînt acuzați că ar fi uneltit contra siguranței statului.

Toți arestații au fost transportați la Văcărești în camioane automobile. În urmă s-au făcut numeroase descinderi și perchezițiuni la domiciliile celor arestați.

Iacă și numele a unora din cei arestați Gh.Cristescu deputat, Niculescu mizil, Costa Stoef deputat, Iuliu Neanu Negulescu, D. Grofu, Gr.Vasilescu, I. Micescu, Eugen Ionescu, avocat din Constanța; Gh. Sava, Andrei Ionescu, D.Gheorghiu, Dobrică Radu, N. Russu, Stoiculescu D. deputat; Fotache Dorojan, Ev.Stanef, deputat, N. Cruceanu, avocat, profesor la Școala Militară din Craiova, C.Mănescu, Maria Nicolae, Al.Dobrogeanu Gherea, deputat,

Gh. Pancotan, A. Berger, Macavei Mihai, Alfred Rusch, Elek Koblos, N. Rosenberg, Karoly Toth, Nandor Turfo, Serban Nantoc, Ulici Lazor, Al. Naschie, Geza Batori, C. Nițulescu, Iosif Kerețș, V. Florescu, Eufrosina Cotor, Ion Popescu, Marin Popa, Iacob Sosek, N. Criconeanu, Antonis Vanci, Tiri Ion, Zisu Avram, Sain Iacob, I. Goldemberg, Aron Kahane, Radu D. Stevochin, D. Aricescu, Dr. Rozvani, Cohn Moscu, Pavel Cartana, Benedec Stefan, Dascălu Gyula, Mirescu Ion, și alții. Arestarea celor de mai sus deputați care alături de ceilalți patru fac nouă din 19 deputați socialist.

Toți aceștia sînt ținuți sub arest și torturați rînd pe rînd de niște păzitori brutali și sadici, aleși anume pentru acest scop după metodele inchizițiilor medievale.
